

Artikel van de Maand – April 2014

Mozes – Een groot zendeling

Door Dr. Steef van 't Slot

Het boek Exodus¹ vertelt over de Israëlieten, slaven van Egyptische onderdrukkers, op weg uit Egypte. God bevrijdde hen met machtige tekenen en wonderen. Dit verhaal sprak tot onderdrukte mensen door de eeuwen heen, maar werd ook misbruikt: geweld werd gezien als een manier om bevrijding te bereiken, maar het leven van Mozes spreekt die uitleg tegen.

Vervolging leidt tot groei,² persoonlijk, collectief, in kwaliteit en kwantiteit. Dat gold voor de Israëlieten en geldt voor de Kerk vandaag: we zien grootse gemeentegroei in landen als China en Soedan. Zo zeker als God Zijn volk bevrijdde uit Egypte, doet Hij dat ook nu voor Zijn onderdrukte mensen. Het kan langer duren dan we zouden willen, maar Hij bewerkt op Zijn tijd en wijze gerechtigheid, voorbijgaand aan gewelddadige Mozessen, die wapens gebruiken. Hij doet dat in de geest van Jezus, Die kwam om te redden, niet om te vernietigen.³

Egyptes slavernij is een beeld van de wereld, onderworpen aan duivel en demonen, die altijd klaar zijn om te stelen, te slachten en te verdelgen.⁴ Mozes, Israëls redder, werd temidden van zijn volk geboren, zoals Jezus, de Redder van de wereld geboren werd onder Zijn volk. Mozes onderging een aanslag op zijn leven, net als Jezus, toen Herodes de kinderen van Bethlehem doodde. Jozef en Maria vluchtten naar Egypte met Jezus, waar ze als vreemdelingen leefden, net als Mozes vluchtte naar Midian waar hij als vreemdeling verbleef.⁵

God hoorde de schreeuw van Zijn onderdrukte volk en handelde daarop, maar naar menselijke maatstaven duurde dat lang. De vertraging was omdat de maat van de ongerechtigheid van de Amorieten nog niet vol was.⁶ Gods late oordeel was een genadedaad aan de heidenen, *waar Zijn volk voor moest lijden*. Dat is moeilijk te begrijpen, maar Paulus werpt er licht op door te zeggen dat hij in zijn vlees aanvulde wat aan Christus' lijden nog ontbrak.⁷ Het is bijbels, dat *geen redding verworven wordt zonder dat daar iemand voor lijdt*.

Tachtig jaar vóór Israëls bevrijding bereidde God de weg door Mozes geboren te laten worden. Hij was de uitgekozen gezondene, wat hij mogelijk begreep door openbaring. Eerst gebruikte hij geweld en moord, maar moest leren dat dit niet Gods weg is. Zacharia zei later: 'Niet door kracht of geweld, maar door Mijn Geest, zegt de Heer'.⁸ Deze geestelijke wet verwerpt gewelddadige bevrijdingsbewegingen en een bevrijdingstheologie die dit predikt. Bevrijding had voor Israël misschien veertig jaar eerder kunnen komen, had Mozes het niet verpest. De kortste weg naar redding is, God te laten werken in plaats van het zelf te proberen.

¹ Van twee Griekse woorden (*εξοδος*): 'ex' (= uit) en 'hodos' (= weg). Hier dus: uitweg

² Ex. 1:12

³ Luk. 9:51-56

⁴ Joh. 10:10

⁵ Vergelijk Ex. 2:15 met Matt. 2:13-18 en Jer. 31:15; Ex. 2:22

⁶ Gen. 15:16; Dan. 11:36

⁷ Kol. 1:24

⁸ Zach. 4:6

Mozes leerde geduld door schapen te hoeden. Door die vernedering⁹ werd hij ‘de zachtmoedigste man op aarde’.¹⁰ Sommige dingen leren we alleen door lijden heen; dat was zelfs waar voor Jezus.¹¹ Alleen door Goddelijk karakter kon Mozes later twee miljoen mensen veertig jaar door de woestijn leiden, waarvan de meesten rebelleerden en klaagden.

Toen God Mozes riep weidde hij de kudde. Dat leert ons *ten eerste*, dat lummelaars niet worden geroepen tot Gods werk. Hij riep leiders vanuit hun beroep, zoals Jozef, Saul, David en Elisa. *Ten tweede*, God traint mensen naar de eis van hun weg.¹² Mozes, gewend aan blatende schapen, kwalificeerde om mopperende Israëlieten te leiden. Hij kende de woestijn en kon zo hun gids zijn. Leiders die God ontmoeten in hun woestijn van lijden en vernedering kwalificeren om hun volgelingen door zelfde woestijnen te leiden als voorbeelden van geloof en vertrouwen in God. Na Mozes’ woestijnjaren moet hij zijn idealen, gedrevenheid en visie helemaal kwijt zijn geweest. Hij vertrouwde niet meer op zijn eigen kunde, zoals vroeger.

God gebruikte een brandend bosje dat niet door het vuur verteerd werd om Mozes’ aandacht te trekken. Alsof Hij wilde zeggen: ‘Mozes, zo stond ook jij eens in brand voor Mijn volk. *Jij* denkt dat je brandstof op is, maar Ik toon je hier, dat je nog lange tijd zult branden met Mijn passie zonder verteerd te worden’. Mozes, de aarzelende ‘wie ben ik’ moest de grote IK BEN ontmoeten voor hij zijn missie kon beginnen. De woorden ‘ga’ en ‘Ik ben met u’ herinneren ons aan Jezus’ woorden.¹³ Mozes werd de belangrijkste gezondene voor de Uittocht, ondanks zijn redenen dat God beter iemand anders kon sturen. God voegde Aäron toe, en beloofde hen beide te helpen met spreken, net zoals Jezus later Zijn discipelen twee aan twee uitstuurde. Ook Hij beloofde hen zo te helpen.¹⁴

Toen wilde God Mozes doden. Waarom zou Hij iemand zo lang voorbereiden en hem dan vlak voor zijn missie willen doden? Was het de duivel geweest, dan zouden we het begrijpen, *hij* wilde Israël in Egypte laten en had het prachtig gevonden Mozes te doden. Maar de uitkomst suggereert anders. Nadat Mozes’ vrouw hun zoon besneden had, liet God Mozes in leven.¹⁵ Hij moest zijn gezinsleven ordenen voor hij Gods werk kon doen. Hij kon Gods verbond niet *prediken*¹⁶ zonder het te *praktiseren*. Wie Gods verbond brak door zich *niet* te laten besnijden zou van Zijn volk worden afgesneden. Dat zou gebeurd zijn, was Zipporah niet tussenbeide gekomen. Zelfs als we geroepen en geoefend zijn, en kracht en autoriteit ontvangen hebben, maar *niet* praktiseren wat we prediken, zal Hij ons *niet* gebruiken!

In Markus zien we nog een parallel aan Mozes’ zending. Hij moest spreken en wonderen doen.¹⁷ God voegt daden bij Zijn Woord, net als Jezus, Die *ons* uitstuurt.¹⁸

De profeet zoals Mozes, die God zou doen opstaan,¹⁹ is Jezus. Mozes had veertig *jaar* in de woestijn nodig voor hij de Israëlieten kon bevrijden. Jezus ging door veertig *dagen* van verzoeking, gebed en vasten in de woestijn, voor Hij Zijn volk bevrijdde uit Satans macht.²⁰

⁹ Gen. 46:34b

¹⁰ Num. 12:3

¹¹ Heb. 5:8

¹² Spr. 22:6

¹³ Vergelijk Ex. 3:10,12 & 4:12 met Matt. 28:19,20

¹⁴ Ex. 4:13; Luk. 21:15; Joh. 14:26

¹⁵ Ex. 4:24,26

¹⁶ Gen. 17:7-14

¹⁷ Ex. 4:28; Mark. 16:15,17,18

¹⁸ Joh. 14:12; 20:21

¹⁹ Deut. 18:15,18; Hand. 3:22; 7:37

²⁰ Matt. 4:1-11